

POTREBY TRHU PRÁCE

V ODVETVIACH A ZAMESTNANIACH DO ROKU 2023

**TRENDY
TRHU PRÁCE**
SK TRENDY

POTREBY TRHU PRÁCE V ODVETVIACH A ZAMESTNANIACH DO ROKU 2023

Dodatočná potreba pracovných síl v priemysle v období 2018-2023 bude na úrovni takmer 120 tis. osôb. Obchod bude potrebovať takmer 60 tisíc osôb. Z relatívneho pohľadu však bude najvyšší dopyt v IT sektore na úrovni približne 30 % súčasného počtu pracujúcich.

Dve početne najdôležitejšie odvetvia v SR, priemysel a obchod, budú dominovať potrebám trhu práce v SR aj v budúcnosti. Približne tretina pracovných príležitostí vytváraných v budúcnosti bude práve v týchto dvoch odvetviach. V priemysle bude celková dodatočná potreba pracovných síl¹ v období rokov 2018-2023 na úrovni 120 tisíc osôb, v obchode na úrovni približne 59 tisíc osôb. V priemysle bude približne polovica pracovných príležitostí tvorených náhradou pracovných síl, v obchode bude mať náhrada pracovných síl podiel až 70 %.

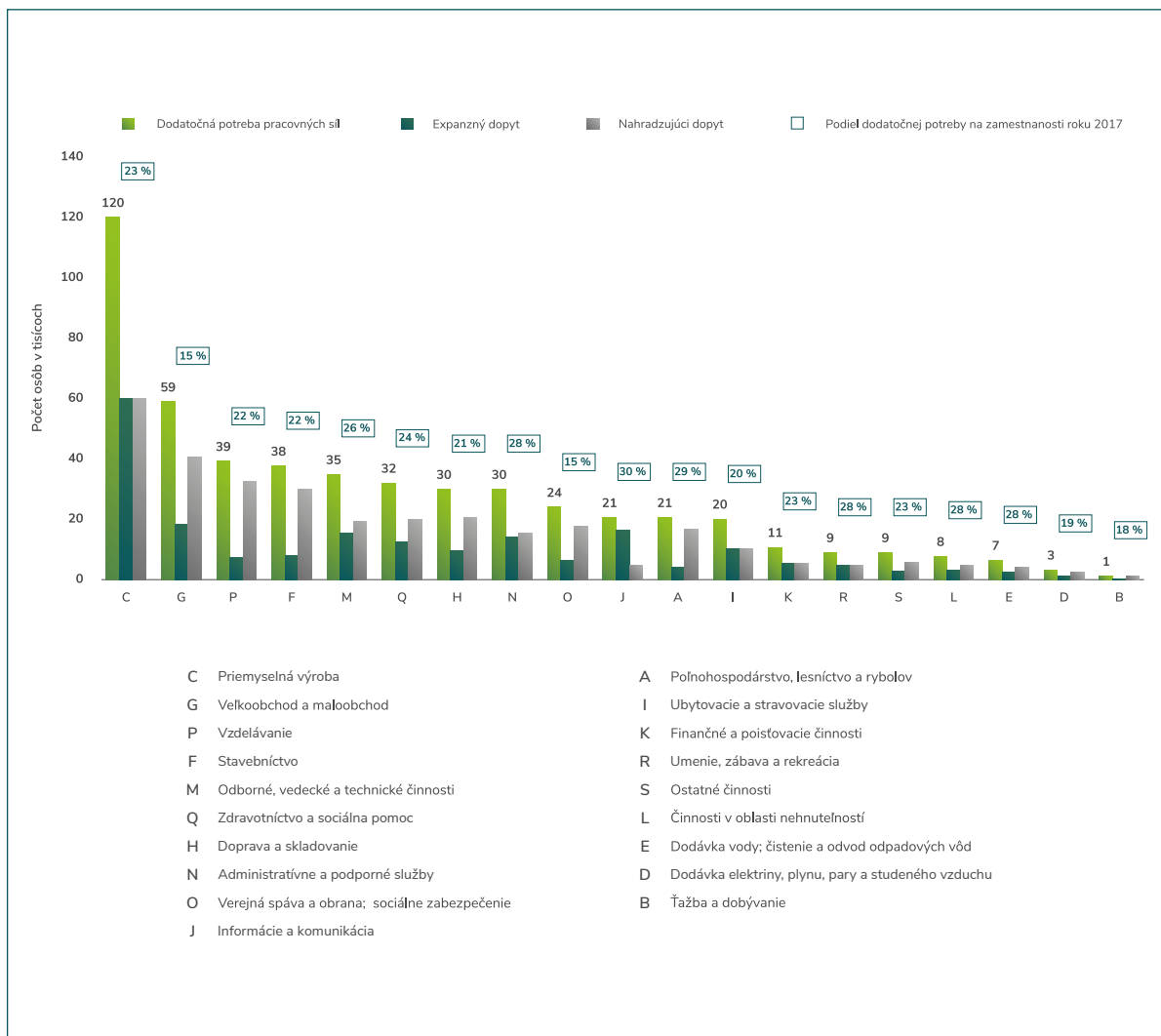
Významný počet pracovníkov bude tiež potrebovať sektor vzdelávania (39 tisíc osôb) a stavebníctvo (38 tisíc osôb). Vo vzdelávaní bude tvoriť náhrada pracovných síl až 82 % celkovej potreby trhu práce, v stavebníctve bude náhrada pracovných síl na úrovni 79 %. Vyšší podiel náhrady pracovných síl na potrebe trhu práce bude mať len ťažba s 97 % podielom, dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu s 83 % podielom a poľnohospodárstvo s 81 % podielom náhrady pracovných síl na celkovej potrebe trhu práce. Na druhej strane, najnižšiu mieru náhrady pracovných síl na potrebách trhu práce na úrovni 20 % bude mať IT sektor, kde bude vo výraznej miere prevažovať ekonomická expanzia.

Pri analýze potrieb trhu práce je však nevyhnutné zohľadniť aj relatívne hľadisko, pretože práve to vyjadruje akútnosť nájdenia vhodných pracovníkov. Najvyšší podiel dodatočnej potreby pracovných síl na zamestnanosti bude v IT sektore. Tento sektor so 68 tisíc pracujúcimi osobami nepatrí medzi najväčšie v podmienkach SR, preto ani jeho potreby trhu práce v absolútnom poňímaní nemôžu patriť medzi najvyššie. Dodatočné potreby pracovných síl v tomto sektore budú v období rokov 2018-2023 na úrovni presahujúcej 20 tisíc osôb. V relatívnom vyjadrení tak približne ku každému tretiemu pracujúcemu v IT sektore bude potrebné do roku 2023 doplniť ďalšiu osobu. Potreby trhu práce budú v tomto sektore na úrovni približne 30 % jeho súčasnej zamestnanosti. Aj z týchto dôvodov je práve IT-sektor jeden z tých, ktorý pociťuje akútny nedostatok pracovných síl.

¹ vrátane potrieb zamestnancov u živnostníkov, v podnikoch, ako aj celospoločenských potrieb živnostníkov.

Poľnohospodárstvo je početnosťou, ako aj úrovňou potrieb trhu práce na úrovni IT sektoru. V roku 2017 bolo v poľnohospodárstve približne 71 tisíc pracujúcich osôb a dodatočná potreba trhu práce bude v období 2018-2023 na úrovni 20 tisíc osôb. V poľnohospodárstve tak potreby trhu práce do roku 2023 predstavujú 29 % súčasnej zamestnanosti. Jedná sa o odvetvie s druhou najvyššou hodnotou tohto podielu po IT sektore.

Prognóza celkovej dodatočnej potreby pracovných síl, nahradzujúceho dopytu a expanzného dopytu v období 2018 - 2023 v Slovenskej republike a podiel dodatočnej potreby na celkovej zamestnanosti roku 2017

Zdroj: TREXIMA Bratislava

Špecialisti, kvalifikovaní pracovníci a operátori a montéri strojov a zariadení budú tvoriť polovicu celkovej potreby trhu práce do roku 2023.

V období rokov 2018-2023 bude až pätina potreby trhu práce tvorená dopytom po špecialistoch. Ďalších 15 % celkovej potreby trhu práce bude pri kvalifikovaných pracovníkoch a remeselníkoch, ako aj pri operátoroch strojov a zariadení. Tieto tri hlavné triedy zamestnaní tak budú tvoriť približne polovicu celkového dodatočného dopytu na trhu práce. Za nimi s dodatočnou potrebou na úrovni 74 tisíc osôb do roku 2023 a podielom 14 % na celkovej potrebe trhu práce nasleduje hlavná trieda zamestnaní pracovníci v službách a obchode.

Najvyšší, približne 50 % podiel expanzie na potrebe trhu práce bude pri špecialistoch, operátoroch strojov a zariadení a administratívnych pracovníkoch. Naopak, najvyšší podiel náhrady pracovných síl na potrebe trhu práce bude pri kvalifikovaných pracovníkoch v poľnohospodárstve na úrovni takmer 80 % a technikoch a odborných pracovníkoch so 70 % podielom náhrady pracovných síl na potrebách trhu práce.

Montážni pracovníci v strojárstve, vodiči nákladných automobilov a kamiónov, predavači, nastavovači a obsluhovači kovoobrábacích strojov budú tvoriť 10 % celkovej potreby trhu práce do roku 2023 v SR.

Z vysokokvalifikovaných pozícií budú prevažovať špecialisti v účtovníctve, učitelia v základných a stredných školách, špecialisti v ošetrovatelstve a aplikační programátori, ktorí budú spolu tvoriť 5 % celkovej potreby trhu práce.

V podmienkach SR je 5 podskupín zamestnaní, v ktorých celková dodatočná potreba trhu práce v rokoch 2018-2023 presiahne 10 tisíc osôb. Sú nimi upratovačky, montážni pracovníci v strojárskej výrobe, vodiči nákladných automobilov a kamiónov, predavači a nastavovači a obsluha kovoobrábacích strojov. Okrem montážnych pracovníkov v strojárskej výrobe vo všetkých týchto zamestnaniach bude výrazne dominovať náhrada pracovných síl. Predovšetkým pri upratovačkách, vodičoch nákladných automobilov a kamiónov a predavačoch bude náhrada pracovných síl tvoriť 70-80 % celkovej potreby trhu práce.

Pri potrebe riadiacich pracovníkov budú dominovať riadiaci pracovníci v oblasti obchodu a marketingu, v administratívnych a podporných činnostiach, vo financiách a v priemysle. Dodatočná potreba pracovných síl v týchto podskupinách zamestnaní v rokoch 2018-2023 sa bude pohybovať na úrovni 1 800 až 2 500 osôb.

Spolu budú tvoriť tretinu celkovej potreby riadiacich pracovníkov, avšak len 1,6 % celkových potrieb v SR.

Zo špecialistov bude najväčšia potreba trhu práce pri špecialistoch v oblasti účtovníctva a finančnej kontroly na úrovni 9 tisíc osôb do roku 2023, tiež bude potrebných približne 4 tisíc učiteľov v základných školách a približne rovnaký počet učiteľov v stredných školách (predovšetkým v dôsledku náhrady pracovných síl). Výrazná potreba trhu práce na úrovni približne 3 tisíc osôb do roku 2023 sa očakáva tiež pri lekárskejších špecialistoch, analytikoch v oblasti riadenia a organizácie práce, aplikačných programátoroch, finančných analytikoch a špecialistoch v oblasti finančníctva, poisťovníctva a ostatných finančných služieb. Tieto zamestnania budú tvoriť približne štvrtinu dodatočnej potreby trhu práce pri špecialistoch a 6 % celkovej potreby trhu práce v SR.

Technici vo fyzikálnych, technických vedách a doprave, odborní pracovníci v oblasti účtovníctva, odborní administratívni asistenti, majstri v priemyselnej výrobe, strojárski technici a elektrotechnici a energetici budú s potrebou trhu práce do roku 2023 na úrovni 2 tisíc až 5 tisíc osôb dominovať v hlavnej triede zamestnaní technici a odborní pracovníci. Spolu budú tvoriť približne tretinu potrieb trhu práce v tejto hlavnej triede zamestnaní a takmer 5 % celkovej potreby trhu práce v SR.

V kategórii administratívnych pracovníkov budú výrazne žiadaní predovšetkým pracovníci v sklade s potrebou trhu práce do roku 2023 na úrovni presahujúcej 8 tisíc osôb, ďalej administratívni pracovníci v účtovníctve a všeobecní administratívni pracovníci. Tieto podskupiny zamestnaní budú spolu tvoriť takmer 50 % dopytu po administratívnych pracovníkoch a tri percentá celkového dopytu v SR.

Z pracovníkov v službách a obchode budú pri potrebe trhu práce najvýraznejší predavači, ktorých bude potrebných doplniť na trhu práce do roku 2023 takmer 13 tisíc. Významný dopyt na úrovni 7 až 9 tisíc osôb do roku 2023 bude tiež pri pracovníkoch v oblasti súkromnej bezpečnosti, pokladníkoch a predavačoch lístkov. Kuchári a čašníci budú s potrebou na úrovni 5-6 tisíc osôb tiež dôležitým faktorom dopytu na trhu práce v budúcnosti. Tieto podskupiny zamestnaní pokrývajú až 60 % celkovej potreby pri pracovníkoch v službách a obchode a takmer 9 % celkovej potreby trhu práce v SR.

Až 28 % dopytu po kvalifikovaných pracovníkoch v poľnohospodárstve a lesníctve bude pri chovateľoch hospodárskych zvierat a dojníc okrem hydiny (potreba na úrovni približne

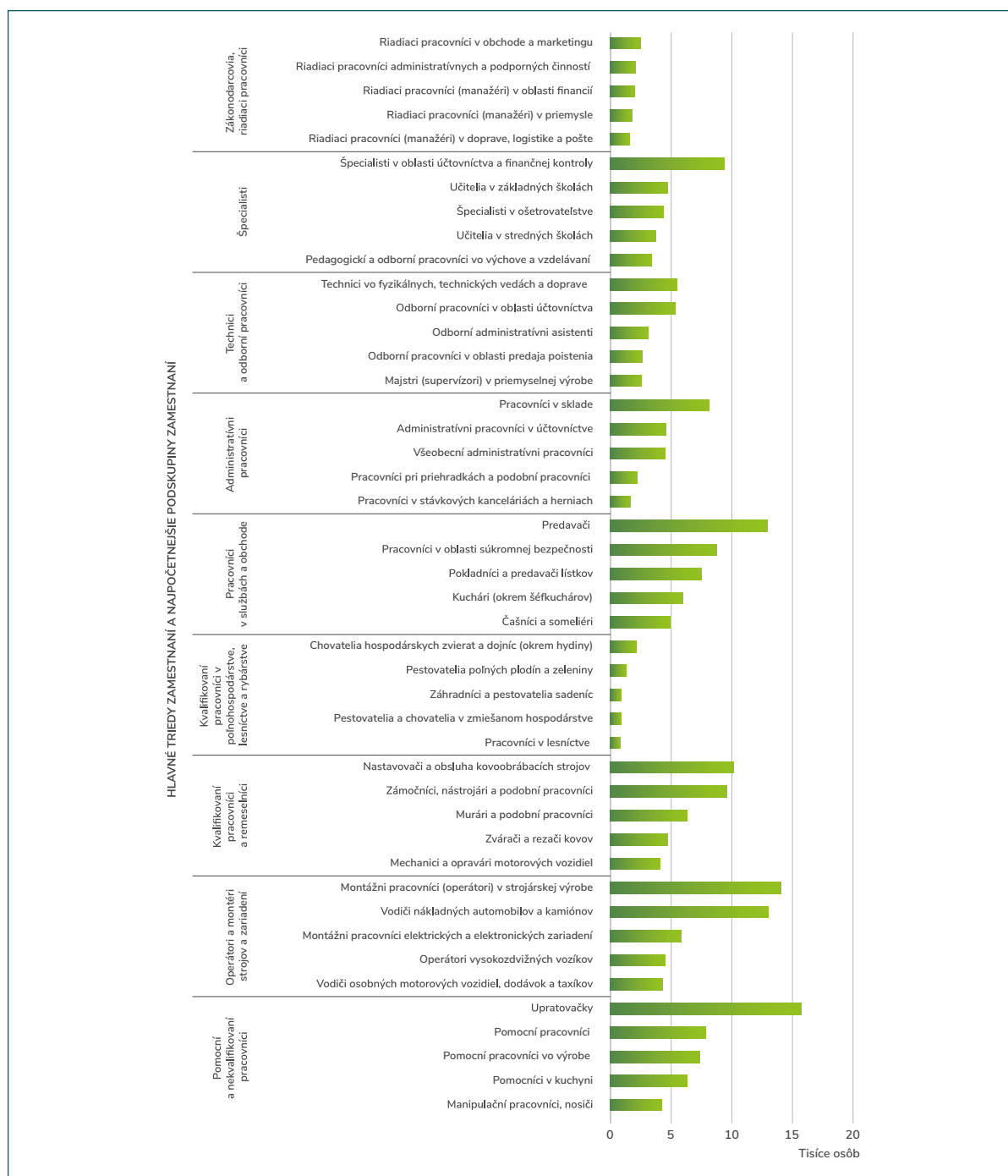
2 tisíc osôb). Približne tisíc osôb bude tiež potrebné dodatočne doplniť na trh práce do roku 2023 v podskupine zamestnaní pestovatelia poľných plodín a zeleniny. Vo všeobecnosti a dlhodobo je však daná hlavná trieda najmenej početnou v podmienkach SR. Potreba trhu práce za všetky podskupiny zamestnaní nachádzajúce v tejto hlavnej triede SK ISCO-08 bude tvoriť len 2 % celkovej potreby trhu práce v SR.

Z kvalifikovaných pracovníkov a remeselníkov bude najvyššia potreba trhu práce pri nastavovačoch a obsluhu kovoobrábacích strojov a zámočníkoch, nástrojároch a podobných pracovníkoch. Dodatočná potreba pracovných síl v týchto dvoch podskupinách zamestnaní bude na úrovni približne po 10 tisíc osôb do roku 2023. Významná potreba trhu práce bude tiež pri murároch, zvaračoch a rezačoch kovov a mechanikoch motorových vozidiel na úrovni 4-6 tisíc osôb do roku 2023. Uvedené zamestnania tvoria približne 40 % celkovej potreby kvalifikovaných pracovníkov a remeselníkov do roku 2023 a budú predstavovať 7 % celkovej potreby trhu práce v SR.

Montážni pracovníci v strojárскеj výrobe a vodiči nákladných automobilov budú s dodatočnou potrebou pracovných síl na úrovni 13 tisíc osôb dominovať potrebe trhu práce v hlavnej triede zamestnaní operátori a montéri strojov a zariadení. Významný dopyt na úrovni 6 tisíc osôb bude tiež pri montážnych pracovníkoch elektrických a elektronických zariadení a do roku 2023 bude tiež potrebné dodatočne doplniť na trh práce približne 4 tisíc operátorov vysokozdvížných vozíkov. Tieto štyri zamestnania budú tvoriť takmer polovicu celkovej potreby trhu práce v tejto hlavnej triede zamestnaní a 7 % celkovej dodatočnej potreby pracovných síl v SR.

Najvýznamnejšia koncentrácia dopytu do niekoľkých zamestnaní je predovšetkým pri pomocných a nekvalifikovaných pracovníkoch, kde upratovačky s potrebou približne 15 tisíc osôb do roku 2023 budú tvoriť až 30 % celkovej potreby trhu práce pre pomocných a nekvalifikovaných pracovníkov. Významný dopyt na úrovni 6 až 7 tisíc osôb do roku 2023 bude tiež pri pomocníkoch vo výrobe a pomocníkoch v kuchyni. Tieto tri zamestnania budú tvoriť 54 % celkového dodatočného dopytu po pomocných pracovníkoch v SR a 6 % celkového dodatočného dopytu v SR do roku 2023.

Dodatočná potreba pracovných síl v najpočetnejších podskupinách zamestnaní podľa hlavných tried SK ISCO-08 v období 2018-2023

Zdroj: TREXIMA Bratislava